پەرلەمانی ئەوروپا داوای ل□ک□□ن□وەی نێودەولەتی دەکات لەسەر بەکارهێنانی چەکی کیمیایی لە دارفۆر

لە پەیامێکدا ڕۆژی 6/10/2016 پەرلەمانی ئەوروپا داوای کرد ل□کۆ□ینەو□ یەکی نێودەولەتی بکرێت لەژێر چاودێری ڕێکخراوی قەدەغەکردنی چەکی کیمیایی دا (OPCW) ،لەسەر دەنگۆی بەکارهێنانی چەکی کیمیایی لەلایەن سودانەوە دژ بە هاوڵاتیانی دارفۆر لە شاخی مڕە لە ڕۆژئاوای سودان.

لە پەیامەکەدا پەرلەمانی ئەوروپا ڕۆژی پێنج شەممە بلاویان کردەوە بەکارهێنانی چەکی کیمیایی دژی خەڵکی مەدەنی پێشێلی پێوەرو یاسا نێودەولەتیەکانە و ئەژمار دەکرێ بە تاوانی جەنگ.

هەروەها بیزاری خۆیان ئاشکرا کردوە دژ بە کوشتنی خەڵکی بێتاوان بە نایاسایی و فڕاندن و بێ سەروشوێنکردن و دستدرێژی سیکسی بەرامبەر خەڵکی دارفۆر لەسەر بناغەی جیاوازی ئەتنیکی، بەتایبەت لە دارفۆرو و باشوری کوردڤان و نیلی شین، هاوکات بەهۆی ڕودانی هەندێ حالەتی لەناکاو و ئاورەبونی هەزران خەڵکی لێ کەوت□وە.

لەگەڵ ئەوەشدا پەرلەمانی ئەوروپا هانی شاندی نەتەوە یەکگرتوەکان و یەکێتی ئەفریکای (یونامید) دا کە لەناوچەکە بە بەردەوامی بمێنەوە و تاکو بتوانن راپۆرتێکی تێرو تەسەل ل□ ب□ارەی پێشێلکاریەکانی مافی مر□ق و یاسای نێودەوڵەتی لەلایەن کەسانێک لە سوپای سودان و هێزەکانی ئۆپۆزیسۆن لە ناوچەی چیای مڕە.

پەیامی پەرلەمانی ئەوروپا ئیدانەی گرتن و بێ سەروشوێنگرتنی نە ناهەقی خەڵک و چالاکوانانی کرد ،وە هانی دەسەلاتدارانی سودانی دا کە ڕێز لە دەربڕینی رای ئازاد و دروستکردنی ڕێکخراوی مەدەنی بگرێت، هەروەها داوایان لە یەکێتی ئەفریکا و حکومەتی سودان کردوە کە لێکۆڵێنەوە لەهەموو ئەو پێشێلکاریانە بکرێت کە باس کراون .

پەرلەمانی ئەوروپا ڕەخنەی توندی لە حکومەتی خەرتوم گرت سەبارەت بە کۆت و بەندێک کە خراوەتە سەر ڕێکخراوە مر□ق د□ستەکان تاکو کۆمەک ویارمەتی مرۆڤانە نەگاتە خەڵکی لێ قەوماو، لەگەڵ ئەوەشدا بێزاری خۆیان پیشان داوە دەربارەی سەرکوت و ئەشکەنجە دانی خەڵک لەلایەن دەزگای ئاسایش و پۆلیسی دەوڵەتەوە ،داواشیان کردوە کە

پێداچونەوە بە یاسای ئەمنی ولاتدا بکرێتەوە و چاکسازی لە دەزگای دادوەریدا بکرێ کە گونجاو بێت لەگەڵ یاساو پێوەرە نێو دەولەتیەکاندا.

لەکۆتایی پەیامەکەدا هاتوە ،داوا لەسودان کراوە کە ئەنجامی ئەو لێکۆڵینەوە بلاو بکەنەوە کەلەلایەن سێ لیژنەوە ئەنجامدراوە سەبارەت بە قەبارەی کوشتن و سەرکوت کردنی خەڵک دژی تەقەشوف لەولاتدا لە ئەیلولی 2013 دا، لەگەڵ دادوەری بۆ قوربانیەکان ولابردنی پاریزبەندی تایبەت لەسەر تاوانبارن بەپێی یاسا نێودەوڵەتیەکان.

س.سودان تریبون

د.ناجح گوڵپی 7/10/2016